

Spis treści

Wstęp

## **Część pierwsza**

### **SŁOWNE FORMUŁOWANIE MYŚLI**

#### **I. Ogólne wiadomości o języku jako systemie znaków**

Pojęcie znaku. Znaki słowne. Język. Kategorie syntaktyczne. Role semiotyczne wypowiedzi. Zadania

#### **II. Nazwy**

Pojęcie nazwy. Nazwy konkretne a nazwy abstrakcyjne. Desygnat nazwy. Nazwy indywidualne a nazwy generalne. Treść nazwy. Zakres nazwy. Nazwy zbiorowe. Nazwy a funktory nazwotwórcze. Ostrość zakresu nazwy. Zadania

#### **III. Stosunki między zakresami nazw**

Wyjaśnienia wstępne. Rodzaje stosunków między zakresami nazw. Zadania

#### **IV. Definicje**

Definicja realna a definicja nominalna. Rodzaje definicji ze względu na ich zadania. Rodzaje definicji ze względu na ich budowę. Warunki poprawności definicji. Zadania

#### **V. Podział logiczny**

Pojęcie podziału logicznego. Warunki poprawności podziału logicznego. Klasyfikacja. Wyróżnianie typów a podział logiczny. Zadania.

#### **VI. Zdanie**

Pojęcie zdania w sensie logicznym. Wartość logiczna zdania. Obiektywny charakter prawdziwości i fałszywości zdań. Wypowiedzi niezupełne. Funkcje zdaniowe. Struktura zdania. Odpowiedniki zdania w naszej świadomości. Zadania

#### **VII. Funktory prawdziwościowe a spójniki międzyzdaniowe mowy potocznej**

Pojęcie funktora prawdziwościowego. Negacja. Koniunkcja. Alternatywa nierozłączna, alternatywa rozłączna, dysjunkcja. Równoważność. Implikacja i stosunek wynikania. Zadania

#### **VIII. Podstawowe pojęcia dotyczące relacji**

Zdania stwierdzające relację. Stosunki symetryczne, asymetryczne i nonsymetryczne. Stosunek przechodni. Stosunek porządkujący i stosunek równościowy w danej klasie przedmiotów. Zadania

#### **IX. Wypowiedzi oceniające i normy**

Wypowiedzi oceniające i ich powiązania z wypowiedziami opisowymi. Pojęcie normy postępowania. Obowiązkiwanie normy. Postać słowna i struktura norm postępowania. Zadania

#### **X. Wypowiedzi modalne**

Interpretacje słów "musi" i "może". Modalność zdań. Modalności normatywne (deontyczne). Zadania

#### **XI. Pytania i odpowiedzi**

Charakter wypowiedzi pytajnych. Sposób stawiania pytań. Rodzaje odpowiedzi. Zadania

#### **XII. Przyczyny nieporozumień**

Wieloznaczność słów. Szczególne rodzaje wieloznaczności słów i zwrotów językowych. Ekwiwokacje. Spory słowne. Wieloznaczność wypowiedzi złożonych. Amfibologie. Znaczenie dosłowne i niedosłowne. Zadania

## **Część druga**

### **UZASADNIANIE TWIERDZEŃ**

### **XIII. Uzasadnianie bezpośrednie**

Sposoby uzasadniania. Spostrzeganie. Obserwacja. Zadania

### **XIV. Wnioskowanie dedukcyjne i jego podstawy logiczne**

A. Pojęcia ogólne

Wnioskowanie. Proces wnioskowania a stosunek wynikania. Prawa logiczne. Wnioskowanie dedukcyjne

B. Prawa logiczne ze zmiennymi zdaniowymi

Zaprzeczanie zdaniom złożonym. Transpozycja. Prawa o budowie sylogistycznej. Inne prawa rachunku zdań. System dedukcyjny

C. Prawa logiczne ze zmiennymi nazwowymi

Współczesny a tradycyjny rachunek nazw. Związki kwadratu logicznego. Konwersja, obwersja, kontrapozycja. Prawa sylogizmu kategorycznego

D. Błędy we wnioskowaniach dedukcyjnych

Błąd materialny. Błąd formalny

Zadania A, B, C, D

### **XV. Wnioskowania uprawdopodobniające**

Wnioskowanie redukcyjne. Wnioskowanie indukcyjne. Kanony indukcji. Wnioskowanie z analogii. Zadania

### **XVI. Myślenie kierowane z góry postawionymi zadaniami**

Myślenie spontaniczne a myślenie kierowane zadaniami. Dowodzenie wprost i nie wprost.

Sprawdzanie. Wyjaśnianie i hipotezy wyjaśniające. Teoria naukowa. Zadania

### **XVII. Prawdopodobieństwo**

Sposoby pojmowania prawdopodobieństwa. Prawdopodobieństwo aprioryczne.

Prawdopodobieństwo aposterioryczne. Zadania

### **XVIII. Umiejętność przekonywania**

Dowodzenie a argumentowanie. Dyskusja i jej rodzaje. Zarzuty w dyskusji. Nielojalne fortele erystyczne

## **Część trzecia**

## **PRACA MYŚLOWA PRAWNIKA**

### **XIX. Logiczne podstawy uzasadniania wyroków sądowych**

Struktura uzasadnienia wyroku. Źródła ustaleń. Określanie wiarygodności świadków. Opinie rzeczoznawców. Domniemania prawne. Poszlaki. Rodzaje wnioskowań w sądowym postępowaniu dowodowym. Ustalenie stanu faktycznego a subsumpcja. Zadania

### **XX. Logiczne podstawy wykładni przepisów prawnych i wnioskowań o obowiązywaniu norm prawnych**

Pojęcie wykładni. Rodzaje przepisów prawnych. Typy dyrektyw wykładni. Językowe dyrektywy wykładni. Funkcjonalne dyrektywy wykładni. Wnioskowania prawnicze. Wnioskowania oparte na logicznym wynikaniu norm. Wnioskowania oparte na instrumentalnym wynikaniu norm. Wnioskowania oparte na założeniu konsekwencji ocen "prawodawcy". Zadania

### **XXI. Charakterystyka metodologiczna nauk prawnych**

Ogólna metodologia nauk i metodologie szczegółowe. Różnorodność problematyki i metod badawczych nauk prawnych

## **Aneks**

## **ELEMENTY RACHUNKU PREDYKATÓW**

1. Wprowadzenie
  2. Język rachunku predykatów
  3. Analiza zdań języka potocznego za pomocą języka rachunku predykatów
  4. Wybrane tautologie rachunku predykatów
  5. Uzupełnienia
- Indeks rzeczowy